

Bezweringsritueel

Je ziet het veel in televisieseries: met de hand op de Bijbel belooft iemand deftig 'to speak the truth, the whole truth and nothing but the truth, so help me God'. Deze waarheidsgelofte draagt altijd een beetje suspense in zich. Want de *good guys* doen het zeker en de *bad guys* slechts zelden. Maar er zijn ook nog tussengevallen, die bijvoorbeeld in een loyaliteitsconflict verkeren. In zijn plechtstatigheid heeft zo'n scène, in mijn ogen, stevast ook iets kolderieks. Alleen al omdat het spreken van de waarheid blijkbaar zo eenvoudig nog niet is (want waarom zou anders 'hulp van boven' nodig zijn...?).

Wat ik echter was vergeten, is dat ikzelf ook een 'eed' heb afgelegd. De eed van Hippocrates, bij het behalen van het artsexamen. Een gelofte gebaseerd op de Thorbecke-wet uit 1878, die statig werd voorgelezen door de met de plechtigheid belaste hoogleraar. Er moeten nog foto's van zijn in een van de vele schoendozen op zolder.

Nu schijnt er een nieuwe eed te zijn. Je hoort er niets over, je leest er niets over, maar tijdens de borrel op een nascholingscursus ving ik bij toeval iets op. De KNMG zou iets in die richting hebben gemaakt. Ik ken wel hun kwaliteitsmanifest, want dat hebben ze vorig jaar naar al hun leden toegestuurd, maar de eed was mij tot nu toe onbekend. Toen heb ik wat gegoogled en ik vond het meteen: een vijftig pagina's dik document met niet alleen de eed zelf, maar ook nog allerlei nuttig ogende hoofdstukken (begripsbepaling, internationale regels, nationale regels, medische ethiek buiten de directe patiëntenzorg, professionele normen in juridisch perspectief, algemene patiëntenrechten, bijzondere patiëntenrechten, overige wetgeving, internationale regelingen, rechtspraak, advies en bijstand). En hoe luidt nu de nieuwe eed?

Ik zweer/beloof dat ik de geneeskunst zo goed als ik kan zal uitoefenen ten dienste van mijn medemens. Ik zal zorgen voor zieken, gezondheid bevorderen en lijden verlichten. Ik stel het belang van de patiënt voorop en eerbiedig zijn opvattingen. Ik zal aan de patiënt geen schade doen. Ik luister en zal hem goed inlichten. Ik zal geheimhouden wat mij is toevertrouwd. Ik zal

de geneeskundige kennis van mijzelf en anderen bevorderen. Ik zal mijn beperkingen inzien, mij open en toetsbaar opstellen, en ik ken mijn verantwoordelijkheid voor de samenleving. Ik bevorder zo mogelijk de toegankelijkheid van de gezondheidszorg en de rechtvaardige verdeling van beschikbare voorzieningen. Ik maak geen misbruik van mijn medische kennis, ook niet onder druk. Ik zal zo het beroep van arts hooghouden.

Is dit nu alles? Zo'n eed dwingt tot eigen oordeelsvorming. Zeker omdat aan de hamvraag voorbijgegaan wordt: hoezo een nieuwe eed? En wat is er zo bijzonder aan het beroep van arts dat die een eed verdient? Zo'n eed *suggereert* slechts dat de dokter zich er wel aan zal houden. Beter lijkt: helemaal geen eed en een goed systeem dat de kwaliteit van de beroepsuitoefening in de gaten houdt. De Eed van Hippocrates heeft vooral een symbolische en rituele betekenis, zonder juridische consequenties. Niemand wordt erop afgerekend; afrekening gebeurt op de daad. En 'bij de tijd' (een eis die de auteurs zichzelf stelden) is die nieuwe eed ook al niet, want praktijkvoeringsaspecten ontbreken grotendeels.

Ik zou dus zeggen: weg ermee. En het verbaast mij dat volwassen, goed opgeleide mensen zich bezighouden met dit soort ongein. 'Zweren' is grotendeels uit de tijd. En zweren zijn bovendien goed behandelbaar...

Iemantsverdriet

Inhoud

- ▶ Interview met kaderhuisartsen: 'Smeermiddel tussen huisartsen en GGZ' 38
- ▶ Herziene NHG-Standaard Hartfalen: Medicamenteuze behandeling 40
- ▶ Accreditering van de huisartsenpraktijk: Dokter Bob krijgt feedback! 41
- ▶ Over de grenzen van het vak: EGPRN-congres in Malta 42
- ▶ De Nationale Cholesteroltest in de supermarkt: Wat merkt de huisarts ervan? 43
- ▶ Toetsing in de huisartsopleiding (2): The state of the art 44

Colofon

Redactie

Theo Voorn (voorzitter), Louwrens Boomsma, Ron Helsloot, Ans Stalenhoef (secretaris), Kees in 't Veld

Illustratie pag. nhg-37

Marcel Jurriëns

Redactiesecretariaat

Ans Stalenhoef
Postbus 3231
3502 GE Utrecht
Telefoon 030 - 2881700
Http://nhg.artsenet.nl
E-mail: a.stalenhoef@nhg-nl.org

In de praktijk is een uitgave van het NHG-bureau en vormt een vast onderdeel van H&W.